

**KUNSTROUTE
DOOR DE
GEMEENTE DEN HELDER**

Voorwoord

Voor u ligt een beknopte fiets/wandel route langs allerlei kunstschaten die gemeente Den Helder rijk is.

Het zijn natuurlijk niet alle kunstwerken.

De route begint bij de watertoren aan de Middenweg.

U kunt de route ook starten op elk ander willekeurig punt bij een kunstwerk.

Er is gebruikt gemaakt van: https://nl.wikipedia.org/wiki/Lijst_van_beelden_in_Den_Helder

Ik hoop dat u zo geniet van de kunstwerken, maar ook van de mooie omgeving, natuur en historie, die onze verschillende stadswijken van Den Helder bieden.

De samensteller:

Jan Kikkert (jg.kikkert@quicknet.nl)

Den Helder, April 2021

Start bij de Watertoren aan de Middenweg voor Univé.

We zien hier het beeld: 'de Lasser'.

Het beeld en de volgende 4 beelden, werklieden van de Rijkswerf, zijn gemaakt in 2017 door: Yair Aschkenasy (Amsterdam 1963), beeldhouwer te Amsterdam.

Daarnaast staat het beeld de Houtbewerker.

Daartegenover staat het beeld van de Gieterij.

We gaan het zijpadje oversteken en komen nu bij het beeld van de Monteur.

Daarnaast staat het laatste beeld uit de serie en dat is van de Scheepsbouwer.

We steken nu schuin over naar de hoek Beatrixstraat/Parallelweg en zien hier het beeld: De Dubbele Bolder.

Dit beeld is gemaakt in 2018 door: Marcus Jacobus Maria Ruijgrok, bekend als Marc Ruygrok (Voorburg, 5 september 1953). Hij is een Nederlandse schilder en beeldhouwer.

We keren nu om en gaan richting het Julianaplein, het nieuwe Stadspark. Midden in dit park bevindt zich het beeld van 'de Jutter'

Het beeld komt uit 1995 en is al twee keer eerder verplaatst. Het beeld was eerst te bewonderen voor het station, in 2001 vond het zijn plek op de kop van de Beatrixstraat en is nu te bewonderen in het Stadspark. Het beeld is vervaardigd door Kees Doolaard, hij werd in 1922 geboren in Rotterdam. Hij volgde een bouwkundige teken opleiding in Rotterdam. Vervolgens vestigde hij zich als meubelmaker, waar hij met veel passie ontwierp en bouwde. Na de oorlog is hij op zijn fiets gestapt en is hij van Rotterdam naar Den Helder gefietst om daar een nieuw leven op te bouwen. Kees is daar een doe-het-zelf-zaak, galerie en lijstenmakerij begonnen en ontwikkelde zich langzaam verder tot kunstschilder. Op 8 januari 2013 is Kees na een moeilijke tijd overleden. We vervolgen onze route door het Stadspark en gaan linksaf en weer linksaf langs de voormalige zusterflat naar de Hertzogstraat. We steken de kruising Polderweg over en gaan de Hertzogstraat in tot de hoek van Galenstraat.

Rechts tegenover U ziet u hier het beeldje: Voor de Wind. Het is vervaardigd in 1999 door Daniëlle Orelia, 17 september 1943 te Den Helder, hij woont nu in Burgh Haamstede en is van beroep beeldend kunstenaar.

We gaan nu rechtsaf de van Galenstraat in en zien nu aan de rechterkant het prachtige poortgebouw uit de jaren 20 van de vorige eeuw. 'De terracotta beelden' naast het tunneltje zijn vervaardigd door Willem Coenraad Brouwer, geboren te Leiden op 19 oktober 1877 en overleden te Zoeterwoude 23 mei 1933, hij was een Nederlandse keramist en beeldhouwer.

We gaan nu onder het poort gebouw door en komen nu recht op een ander prachtig gebouw met ook een onderdoorgang in de De Wetstraat. In het reliëf staat Helder en stamt uit 1922.

We gaan nu linksaf door De Wetstraat tot het eind de Polderweg. We steken bij de verkeerslichten recht over en gaan tussen de beide gebouwen rechtdoor en komen nu op het Bernhardplein.

Op het parkeerterrein van het Bernhardplein zien we nu aan onze linkerhand 'Het Mozaïek'. 'Het Mozaïek' is vervaardigd in 1965 voor de voormalige bibliotheek in de Hector Treubstraat en verhuisde met de bibliotheek in 1982 mee naar deze plaats.

We gaan nu linksaf tussen het zorgcentrum en de achterkant van de Bethelkerk door om vervolgens rechtsaf te slaan op het fietspad. Op de hoek van de kruising Polderweg/Prins Hendriklaan gaan we rechtsaf en vervolgens meteen weer linksaf de Koningdwarsstraat in. Op de volgende hoek gaan we rechtsaf de Koningstraat in tot het einde.

Hier rijdt u recht op het gebouw 'DE MOOC' aan. In dit gebouw van het Algemeen Tehuis voor Militairen aan de Spoorstraat ziet u de in 1917 geplaatste symbolen die staan voor de activiteiten die in dit gebouw hebben plaatsgevonden.

We gaan nu linksaf de Spoorstraat in, aan het einde gaan we rechtsaf de Bierstraat door. Op de Spoorbrug stappen we even af en kijken over de reling van de brug naar de symbolen 'het Anker en het Wapen' van Den Helder welke in 1960 bij het plaatsen van de vernieuwde brug zijn aan gebracht.

We gaan door over het Nieuwe Kerkplein via het zebrapad van de Weststraat naar de oude restanten van de Werfpoort. Op de pilaren, links en rechts van de brug, staan de oudste beelden, Leeuwen, van Den Helder en wel uit ca. 1863.

Over de brug gaan we, na het gebouw aan uw linkerhand gepasseerd te zijn, linksaf. We vervolgen de weg tot we aan onze rechterkant het brugdeel van Hr.Ms. de Ruyter zien. We gaan voor het brugdeel rechtsaf en zien voor het grote kanon het beeld 'Schaduwen van Licht'.

Het beeld is vervaardigd in 2009 door Caroline van 't Hoff-Hörchner, geboren in 1961. De beeldende kunstenares studeerde af aan de academie voor beeldende vorming in Amersfoort in 1986. In mei worden hier altijd de overleden burgers en militairen herdacht van de Koninklijke Marine die het vorige jaar in actieve dienst zijn overleden.

Links schuin tegenover het beeld aan de andere kant van het exercitie terrein zien we de Gedenkbank van: J.A. de Jongh.

De bank is in 1919 geplaatst aan de Buitenhaven grenzend aan de tuin van het Paleis. In verband met de dijkverhoging is de bank in de jaren 70 verhuisd naar de voorkant van het Marine museum aan de Hoofdgracht. In 2013 is hij wederom verplaatst en heropgebouwd. De bank is gemaakt door Herman Ambrosius Jan Baanders (Amsterdam, 13 februari 1876 – aldaar, 27 mei 1953), bekend als H.A.J. Baanders. Hij was een Nederlands architect, ontwerper en ondernemer die een vooraanstaande rol speelde in de Amsterdamse School. Hij ontwierp onder meer: het Amsterdams Lyceum.

We draaien om en gaan over de zelfde weg terug alleen bij de ingang van de werf gaan we rechtdoor de werf op richting ingang van de Schouwburg de Kampanje. Links op het grote plein zien we hier het beeld: Knowing by Heart.

Het beeld uit 2003 is vervaardigd van Cortenstaal door: Reindert Wepko (Ruud) van de Wint (Den Helder, 22 juni 1942 – Den Helder, 30 mei 2006) was een Nederlandse schilder, beeldhouwer en architect.

We rijden nu rechtdoor richting de brug die u recht voor u uit ziet. We gaan nu rechtsaf langs het Boerenverdriet, aan het eind rechtsaf, vervolgens over 2 bruggen rechtdoor. Aan uw rechterhand ziet u nu een reddingsboot liggen op de kant.

Als u nu omdraait ziet u langs de glazen wand op de muur van het gebouw wat u net gepasseerd bent het beeld 'Man met kind op de schouder'. Voorheen stond dit beeld aan de gevel van het politiebureau aan de Prins Hendriklaan waar het in 1964 geplaatst was.

In 2011 is het hier aan de zijgevel van het Reddingmuseum geplaatst. Het beeld is vervaardigd door Maria Johanna van Everdingen, De Bilt, 22 december 1913 – Scharnegoutum, 30 juni 1985, was een Nederlandse beeldhouwster.

We gaan nu over de brug tussen de reddingboten door en aan het eind van de brug rechtsaf. Bij de verkeerslichten steken we over langs de Bibliotheek rechtsaf de Beatrixstraat in. Bij de ingang van de Bibliotheek staat het beeld 'Wervianen met fietsen'.

Het beeld uit 2018 is gemaakt door Peter Erftemeijer, geboren te Hoorn 9 augustus 1956 en is een Nederlandse beeldhouwer. We steken nu bij de verkeerslichten over en gaan rechtsaf en meteen linksaf de Keizersgracht op om vervolgens de brug rechtsaf over te gaan en meteen weer linksaf de Spoorgracht op. Na het gebouw van de Jutter gepasseerd te zijn, zien we nu het voormalige Directiegebouw van de Gasfabriek.

Op de linker gevel van Spoorgracht 6 zien we nu een gevelsteen met een Steenhouwer uitgebeeld symboliserend de stenhouwer Duijvelshoff.

We vervolgen de Spoorgracht tot de hoek Vismarkt (groenteboer van Os). We gaan rechtsaf de Vismarkt op en ter hoogte van het Leger des Heils is links op de stenenmuren 'de Vis' te zien. 'De vis' geplaatst in 1975, is vervaardigd door Joop Koek een leraar aan de LTS Noordster.

Via de Vismarkt gaan we rechtdoor de Stakman Bossestraat in, op de hoek gaan we linksaf, de Jan in 't Veldstraat in. Aan het eind van de straat gaan we rechtsaf de Visstraat in. We steken hier over richting de Eben Haëzer school. Op de hoek Ruyghweg/Lijsterstraat aan de zijgevel, zien we het beeld 'Vogels'.

Via de Lijsterstraat gaan we rechtdoor Het Arsenaal op. We rijden nu rechtdoor over het bedrijventerrein rechtdoor de Handelskade op. Vervolgens rechtdoor langs Van der Wal, rechtdoor richting Action. Op de kruising gaan we linksaf de Industrieweg op. Bij de bocht rechts aan houden tot de hoek van het Ravelijncentrum. Hier staat het beeld 'De Spiraal'.

Het beeld uit 1994 is vervaardigd door Stefan Strauss, geboren op 7 september 1957 te Wasserburg am Inn te Duitsland. Hij volgde een opleiding aan de Gerrit Rietveld Academie te Amsterdam.

We steken nu de Ravelijnweg rechtdoor over naar de Torplaan. Op de hoek Torplaan/Walvisvaarderweg gaan we rechtsaf om vervolgens bij de eerste brug linksaf te slaan naar Torp. Over de brug meteen rechtsaf en vervolgens na de eerste huizenrij meteen links achter de huizen langs te gaan over het stoepje.

We rijden nu het van der Vaartplantsoen in. Aan het einde van de huizen rij links het pad volgen en dan zien we na ongeveer 100 meter links het beeld 'De Aarde en Water'.

Het beeld is vervaardigd door Nicolaas 'Nic' Jonk (Grootschermer, 11 juli 1928 – Alkmaar, 11 oktober 1994) was een Nederlands beeldend kunstenaar, vooral bekend geworden om zijn voluptueuze beelden van mythologische voorstellingen, vrouwen en dieren. Hij was ook actief als graficus, schilder en sieraadontwerper.

We vervolgen nu het pad door het van der Vaartplantsoen en gaan linksaf richting Heiligharn. We gaan bij het Heiligharn linksaf tot het einde van de flats.

Tussen de laatste flat en de Vliebergsschool in is rechts een paadje, we gaan door de draaideur het paadje op en zien achter de flat, voor het nieuwe Tiny park, rechts het Schip. We vervolgen het pad richting het water van de Waterkeringsweg en gaan rechtsaf. We steken de weg over en gaan rechtdoor de Stadhouders Willem V straat op. Aan het einde gaan we de stoep op en zien dan in het Rehorstpark.

‘Golven in de Branding’

We gaan nu naar Station Zuid, onder het spoor door. In de tunnel bevindt zich een bijzonder mozaïek (2006) gemaakt door schoolkinderen uit Den Helder.

We gaan door de tunnel en aan Nieuw Den Helder kant fietsen we langs “De Nollen” met prachtige kunstwerken van Rudi van de Wint.

Aan het einde op de rotonde gaan we rechtsaf de Nieuweweg op. Op de hoek Nieuweweg/ Drs. F. Bijlweg zien we de sculptuur ‘Fontein’.

We gaan nu linksaf de Drs. F. Bijlweg op. Bij de ingang van het Stadhuis aan uw rechterzijde zien we het kunstwerk ‘De Naalden’.

De in 1987 vervaardigde Naalden zijn gemaakt door Mathijs van Dam 1943-1998 en Peter Jansen 1938 zij waren een duo op het gebied van omgevingskunst.

We rijden rechtdoor de IJsselmeerstraat op en bij de kruising Annie Romein-Verschoorlaan gaan we rechtsaf en zien aan onze linkerhand de Toren van de Ganesh-Tempel uit 2013.

In 2011 zijn deze 2 bruggen van Rudi van de Wint onthuld.

We gaan over de brug de Duindreef op, we vervolgen de grote weg en zien links en rechts diverse lantaren palen van Cortenstaal aan die ook door Rudi van de Wint zijn vervaardigd.

Aan het eind van de weg gaan we rechts de Waddenzeestraat op. Via de rotonde vervolgen we de Waddenzeestraat rechtdoor.

Aan het eerste flatgebouw aan uw rechterkant is in de zijgevel een prachtig reliëf aangebracht.

En de trapgaten zijn versierd

De in 2019 aangebrachte versieringen zijn gemaakt door het kunstenaars echtpaar Arno Coenen, geboren in 1972 te Deventer, is computer- en mozaïekkunstenaar en Iris Roskam, geboren 1976 te Delft, is glaskunstenaar.

We rijden nu tot de volgende rotonde en gaan linksaf de Texelstroomlaan op. Bij het Zwembad Heersdiep gaan we linksaf en zien bij de ingang van het pad meteen het kunstwerk 'Ontworsteling aan het water'. Het beeld uit 1972 is in 2014 verplaatst met het vernieuwen van het zwembad. Het is vervaardigd door Jan Dokter, geboren 01 september 1944 te Kampen, was beeldend kunstenaar, overleden in 2002.

We gaan nu rechts langs het zwembad over het Nieuwland, richting IJsbahn over de brug van de Linie rechtdoor tussen de Sporthal en het ROC over het plein naar het laatste grote gebouw (voormalig Openbare Werken). Op de hoek van het gebouw aan de Sportlaankant zien we op de gevel het kunstwerk 'Het dienen van de Gemeenschap' uit 1958 en is vervaardigd door Huibert Bernardus Wilhelmus (Huib) de Ru geboren te Utrecht, 1 februari 1902 en overleden te Haarlem, 19 november 1980, hij was een Nederlandse glazenier, grafisch ontwerper, schilder en monumentaal kunstenaar.

Voor de zijgevel staat in het gras het kunstwerk 'Twee vogels' welke in 1966 stond bij de pedagogische Academie aan het Molenplein. In 2012 is het naar hier verplaatst. Het is vervaardigd door Carel Nicolaas Visser (Papendrecht, 3 mei 1928 – Le Fousset, 1 maart 2015) een Nederlandse beeldhouwer, tekenaar en graficus.

We keren om over het plein richting de Linie waar we vandaan kwamen. Aan het einde van het plein gaan we rechtsaf de Linie op richting de Middenweg. Op de hoek staat Triade. Achter het glas zien we het in 1959 vervaardigde kunstwerk 'Opgroeiende kinderen'. Dit kunstwerk is van Dirk (Dick) Stins (Amsterdam, 30 augustus 1914 – Amsterdam, 8 juni 1984) een Nederlandse beeldhouwer.

We steken de Middenweg recht over richting het fietspad van het Timorpark. We rijden rechtdoor en gaan de tweede brug links over. Over de brug nemen we het eerste pad rechts, halverwege zien we aan de waterkant rechts het beeld "Acrobaten" van 1972. Dit beeld is vervaardigd door John Bier (Santpoort, 17 december 1936) een Nederlands beeldhouwer en tekenaar.

We vervolgen het pad en gaan linksaf en zien aan onze linkerhand tegenover de muziekkoepeel het beeld “Vechtende Hanen” Het is vervaardigd in 1995 door Theodoor Josephus (Theo) Mulder (Haarlem, 30 mei 1928 – Laren, 8 maart 2017) hij was een Nederlandse beeldhouwer. Mulders stijl laat zich omschrijven als: lyrisch, figuratief.

We vervolgen het pad rechtdoor en gaan over de brug rechtsaf. We nemen het eerste pad aan onze linkerkant en aan het einde meteen rechtsaf de Borneolaan op. Aan onze linkerhand zien we de voormalige muziekkoepeel van het Lyceum en we gaan hier links de stoep op.

We zien rechts het gevelornament ‘De Jeugd’ welke in 1958 op de voorkant van de school in de Molukkenstraat zat, maar nu in 2013 hier geplaatst is. Het is vervaardigd door Josephus Johannes Wilhelmus (Jos) Wong Lun Hing, (Roermond, 10 maart 1928 – Amsterdam, 19 mei 2009) hij was een Nederlands beeldhouwer.

Bij de verkeerslichten op de Timorlaan gaan we linksaf, voorbij de flat Parkzicht zien we op de hoek van het volgende gebouw, uitkijkend op het plantsoentje zien we de in 1954 en in 2007 herplaatste ‘De jeugd vliegt uit’, van Wessel Couzijn (Amsterdam, 17 juni 1912 – aldaar, 16 mei 1984) was een Nederlandse expressionistisch beeldhouwer. Hij heeft zich tijdens zijn carrière met vele vormen van kunst beziggehouden; van schilderen en tekenen tot beeldhouwen.

Vanaf de Timorlaan gaan we rechtsaf de Javastraat op. Aan het einde van de Javastraat gaan we linksaf de Polderweg op. Op het voormalige pand van het Lidwinaziekenhuis zien we aan de kant van het straatje tussen het ziekenhuis en Jozef op de gevel mooie gevelversiering.

We keren nu om en gaan naar de voorkant van de watertoren en zien hier het laatste kunstwerk van de route uit 2008. Het wapenschild van de gemeente Den Helder boven de ingang van de watertoren.

Einde van de route.